

Комуніканти як носії когнітивних, психологічних, соціальних, лінгвістичних тощо особливостей виявляють їх у комунікації за допомогою мовного коду, який має специфічну категорійну організацію.

У курсі «Комунікативний синтаксис» студенти вивчають систему і структуру комунікативних категорій української мови, зокрема системний аналіз мовних одиниць різних рівнів, з'ясовують взаємовідношення між ними в комунікативному аспекті. В умовах надзвичайних ситуацій набути знання й компетентності є особливо актуальними. Значну увагу привертає формування спеціальнопрофесійних і соціально-особистісних компетентностей.

Спеціальнопрофесійні компетентності передбачають вміння оцінювати й аналізувати типи та структуру мовленнєвих актів, мовленнєвих жанрів. Теоретичний і практичний матеріал спрямований на розпізнавання й пояснення функціонування речення-висловлення й типологічно-жанрового різноманіття дискурсу. Це поглиблює розуміння студентами комунікативних явищ, полегшує узгодження власних комунікативних цілей і намірів та їхню експлікацію за допомогою синтаксичних конструкцій.

Комплексне вивчення функціонування синтаксичних одиниць передбачає встановлення їхнього формально-граматичного вираження, природи семантико-синтаксичної організації, взаємозв'язку з комунікативно-прагматичними характеристиками. Комунікативно-прагматична парадигма речення репрезентує специфіку функціонування речення-висловлення з огляду на різні аспекти комунікації, її мету, зокрема структурування за категорією настанови, категорією актуального членування речення-висловлення тощо.

Соціально-особистісні компетентності охоплюють здатність аргументувати необхідність знання системи і структури комунікативних категорій речення-висловлення; виокремлювати категорії тексту; захищати своє право на рідну (материнську) мову.

Отже, при формуванні спеціальнопрофесійних і соціально-особистісних компетентностей вагомим є опертя на функційні й когнітивні можливості мовного моделювання онтологічної реальності. Іntenційний компонент при аналізі речення-висловлення уможливує врахування особливостей компонентів комунікації, складників комунікативного акту й прагматичних аспектів комунікації, що сприяє комплексному вивченню природи синтаксичної одиниці, а отже, пізнанню процесів комунікації і ролі мовної особистості в них, з'ясуванню взаємозв'язку когнітивних і комунікативних процесів.

ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Кучменко О.М.

*Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
AKuchmenko1@gmail.com*

Серйозним наслідком ведення бойових дій є небезпека руйнування об'єктів промисловості підвищеної безпеки, яких є чимало на територіях Донецької та Луганської областей. Пошкодження будь якого з промислових об'єктів може призвести до вибухів, руйнування складів і сховищ токсичних або сильнодіючих отруйних речовин та інших катастрофічних наслідків.

Серед безлічі промислових підприємств, пошкоджених у результаті бойових дій, виявилися найбільш екологічно небезпечні виробництва – Ясиноватський, Авдіївський і Єнакіївський коксохімічні заводи, Єнакіївський металургійний завод, Лисичанський нафтопереробний завод, Донецький казенний завод хімічних виробів, Слов'янська,

Луганська і Курахівська теплові електростанції, северодонецький «Азот» і горлівський «Стирол».

Починаючи з 2014 року потерпає від руйнувань Авдіївський коксохімічний завод, що є найбільшим в Європі. В процесі діяльності цього підприємства в атмосферу викидаються пил, оксиди азоту, діоксид сірки, оксид вуглецю, аміак, фенол, бензол, нафталін, сірководень та ціаністий водень. У разі відключення систем фільтрації концентрації цих речовин у довкіллі можуть стати критичними.

Катастрофічний вплив на довкілля також справляють багаточисельні пожежі, які виникають в результаті обстрілів під час боїв на хімічних підприємствах – Донецький казенний завод технічних виробів, Донецький завод «Точмаш», Лисичанський нафтопереробний завод, Ясинуватський коксохімічний завод, Авдіївський коксохімічний завод. Вплив цих пожеж на довкілля катастрофічний.

В результаті артилерійського обстрілу на Авдіївському коксохімічному заводі сталася пожежа і витік коксового газу з великим вмістом бензолу, толуолу, нафталіну, сірководню, меркаптану, синильної кислоти і аміаку. Тільки у Луганській області забрудненими водами затоплені близько 20 шахт, що веде до подальшого забруднення підземних вод. У районі боїв відбувається масове забруднення ґрунтів паливно-мастильними матеріалами, металевими осколками від снарядів і мін, а також збідненим ураном, який використовується для підвищення бронейної здатності деяких боєприпасів. При подаванні води на окупованих бойовиками територіях нерідко не відбувається її дезінфекція активним хлором, що може стати причиною виникнення інфекцій. Гостро постала загроза екологічної катастрофи на території Дзержинського фенольного заводу (с. Новгородське Донецької області), де розмішене сховище відходів фенольного і нафталінового виробництва. Внаслідок обстрілів з боку бойовиків дамбу сховища вже було серйозно пошкоджено в серпні 2014 і липні 2016 року. У разі прориву дамби є висока ймовірність сходження отруйного селевого потоку, утворення токсичної хмари, зараження річки Кривий Торець. Фенол має II клас небезпеки і є дуже отруйною речовиною. Він швидко всмоктується в організм через слизові оболонки, органи дихання та шкіру.

Таким чином в умовах війни увага влади зосереджується на таких нагальних питаннях як фінансування армії, влаштування біженців та надання допомоги пораненим. Але в той же час, потрібно приділяти увагу й іншим можливим наслідкам війни, та вивчати їх комплексно, оскільки проблеми стану оточуючого середовища можуть легко перетворитися на загрози соціального характеру. Наприклад сильне забруднення питної води чи пошкодження потужного промислового об'єкту неминуче призведуть до хвороб і загибелі людей, що в свою чергу викличе проблеми економічного характеру. Саме тому необхідний всеосяжний підхід до визначення наслідків війни на Донбасі та шляхів їхнього вирішення.

ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ЗМЕНШЕННЯ УТВОРЕННЯ ПИЛОПОВІТРЯНИХ СУМІШЕЙ ЕЛЕВАТОРА

Лабжинська М.Ю., Володченкова Н.В.

*Національний університет харчових технологій
labzhynska@gmail.com*

Аграрна складова – основа економічного розвитку України. На сьогодні Україна одна із провідних світових виробників зерна, комбікормів. Але процес зберігання та переробки зерна досить складний процес, при якому утворюються небезпеки, що становлять загрозу для працівників підприємства, населення що мешкає поруч та навколишнього середовища.